

Pali-uni Mapasiza

Sahusbu kata Bunun mas mapasiza tu dailaz, isia iskaupakaupa tu samu hai saitan mastan kapimaupaun. Itu uvavaz tu mapasiza hai sana sia amin itu tama-cina tu iniliskinan, ni uvaz pas-amuan palihansiap, ni amin mahtu tupa mas itu an-anak tu iniliskinan. Kaz uvaz-nanaz ilumah mastatala mas siniza tama-cina tu pingaz, uvaz-pingaz hai asa tu kapimaupa sinpatupa min-uni bunun tu pinilumah.

Laupaku hai, imita Bunun tu ispasisiza hai silansanunin mas laupaku zidai tu ispasisiza. Aiza uvaz makan-anak pakadu, madailaz mas mapasiza tu iskuzakuza, ni tama-cina pishai-iapan. Aipincin mapudan uvaz mas istan-ali mapasiza tu patasan, tahu taisisan tu nalakua nai-ia mapasiza, naisa dangian nai-cia lus-an mapasiza.

Maupacin imita Bunun maisna habas tu ispasisiza dailaz, asa tu ngausang hai-iap tu adu masamu. Maz itu tama siduh, ismamaz itu cina ulumahun, mais ni tu maitastu lumah hai namahtu. Mais maitastu lumah haidang hai nin mahtu palisisia. Mais ni tu maitastu lumah hai mahtuin mapatupa mas mapasiza tu iskuzakuza, aupa ni tu palasamu, mahtu tauhumisan.

Inaiza dau namapasiza tu minduduaz, ni tu kaisanus tahu mas tama-cina. Masa palisiduh hai ka masamu. Haitu masaa minduduaz tu namapasiza, ni hudas manaskal tupa tu nani kaimin madadaingaz min-amu, aupa nakidazun maitastu lumah.

Habas mapasiza hai kaz tasa babu patazun, sana sia nasizan tu tamacinacia sintupa tu sikamaz babu kaidaingan napatazun ispakaun mas bunun. Mais tan-ali hai us-upa malkaciun tu hanian mis-av maus maibabu, sau tudip mais tun-aminanin kaidavusan. Min amu tu bunun hai makimazav minsuma, aupa tan-ali mastan kahusbun hai, muskun manaskal patauhumis.

Haitu nin laupaku ispasisiza maszang habas, supah babu patazun, aiza pantamaun pancinaun makisaiv tu tasa babu. Maus pandian hai maku hanian, asa min-amu tu masaiv sui, aizin taudaniv pakahuzas uduli. Habas tastu-mapadangi hai sau mataz katasa, pakadaidaz, pakasalpu, ukan mas mapaka tu iniliskinan.

Haitu aizain laupaku maikikingna nin maupacia miliskin, pahasia makanadidip mapaka tu minsupah, mazima kavaivivaivi ni tu katasa. Imita Bunun atukalakinun hai siamas uskuavas tama-cina tu uvavaz, anis nin mahtu kuzakuza tu madadaingaz, ukis saipuk mapakaun. Pahasia asa kata Bunun tu musuhis miliskin imita maisna habas tu ispasisiza, musasu tu kapimaupa at, natudipin aizan mas malinaskal tu tastu lumah.

106 年全國語文競賽原住民族語朗讀【郡群布農語】 高中學生組 編號 4 號

論嫁娶

我們布農族最看重嫁娶的習俗，在所有的禁忌中被視為必須嚴格遵守的。從前兒女的婚嫁都是由父母作決定，孩子們都不能參與討論，也沒有機會表達自己的意見。兒子只有在家裡等待父母選擇的妻子，女兒只能順服嫁出去當人家的媳婦。

時至今日，我們布農族的傳統嫁娶已經受到現代社會的影響。有些孩子自由戀愛，甚至論及婚嫁的大事也自己決定，父母事前都不知道。後來由孩子寄送喜帖，通知親友們何時結婚，在哪裡舉行婚禮。

布農族傳統婚嫁程序是這樣的，首先必須要釐清嫁娶家族間的姓氏關係。要釐清雙方父親的姓氏，接著是雙方母親的姓氏，如果是不同的姓氏就沒有問題。如果是有血緣關係的姓氏，那就不能論及婚嫁。血緣確定沒問題後，才可以論及婚姻大事，避免觸犯婚姻上的禁忌而得不到祝福。

曾經有年輕人即將結婚，由於他們未曾向父母提及過要結婚的事。釐清姓氏了以後，發現他們是同屬姓氏犯了禁忌。他們執意要結婚，同屬姓氏的長輩們不高興的說，我們長輩不會參加，因為這樣做會殃及家族。

早期的婚嫁只要宰殺一頭豬，是按照女方父母所規定的大小豬來宴請賓客的。宴客的時候，大約有三天的時間喝酒吃豬肉，直到把所釀的酒喝完為止。參加喜宴的人空手參加即可，因為婚宴的重點是共享喜悅帶來祝福。

但是現今的婚嫁已不像從前一樣了。要宰殺很多的豬隻，有的舅舅和阿姨每一個人都要一隻豬。赴席吃喜筵的時候，只有中午的時間了。也有邀請跳舞和歌唱。只不過如果要赴喜宴吃喝，必須要附上禮金了。

從前成為夫妻的人，是終生不渝地互愛，互念，沒有離異的念頭。現在的後輩已經有非如此的想法，離異人數越來越多了，也有的男或女尋花問柳，不再是從一而終了。我們布農族人最為關切的，是那些離異夫妻的兒女們，以及他們的父母和公婆。因為沒有人要照顧他們，孩子們好像是孤兒或怙子一般。所以，我們現在須要從新重視我們布農族這一個嫁娶制度，才會擁有溫馨的家庭。